

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egyben negyedévre . . . 3 korona.
 Félévre . . . 5
 Három hónapra . . . 8
 Évi . . . 12

László József
 kiadó és laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 27
 Kéziratok nem adatnak vissza.

A magyar föld verejtéke.

Debreczen, augusztus 14.

Abban a nagy gazdaságpolitikai harcban, a mi most folyik Ausztria és Magyarország között mindkét fél keresi az adatokat, a melyek a maga ipara mellett döntenek. Mindkét állam igyekszik fölfedezni az előnyöket, a melyekkel kecsesgetheti magát arra az esetre, ha a másik fél makaessága folytán az önálló vámterület mellett kellene állást foglalnia. Magyarországon most fejezték be az aratást és Magyarország a hivatalos jelentés szerint majdnem kétszázmillió koronával kapott többet a termésből, mint az előző években.

Nos itt meg kell állapodnunk egy pillanatra, mert ez nagy, súlyos érv, csengő adat a gazdaságpolitikai küzdelemhez. Ez a rengeteg összeg az őszi gabonából került ki és a magyar föld népe örül s hálat ad az Egek urának, hogy a hét sovány esztendő után végre megkapta verejtéke gyümölcsét. De hát azért korai még ez az öröm. Mert lehet-e igazi ez az öröm, mi-

kor látjuk, tudjuk, hogy a magyar föld így jutalmazza a verejtéket és mi ezt a verejtéket idegennek hizlalására hullatjuk? Mit ér nekünk a tele magtár, ha ezzel nemcsak zsebeinket töltjük, hanem egyúttal az idegent gazdagítjuk? A mi szükségünk nagyok, a jó termésből kielégítjük s a pénzünk — elfogyott.

A familiát új ruhával örvendeztetjük meg s míg örvendezünk mi magunk is, vajon kinek jut eszébe, hogy magyar földön él az a birka, melynek gyapjából osztrák szötte ezt a posztót? A gyagjut a gazda úgy, ahogy eladta, az idegen megvette s finom, drága posztó képében visszahozta.

Igy vagyunk a többi iparzikkel is. A magyar föld a kendert, lent éppen úgy megtermi, mint az orosz, de azért a lent és kendert csak úgy a földvégeken természetik s a ezélja, hogy a fehérnépnek telen legyen dolga s aztán: a gazdaságban sok zsákra van szükség. Tehát a zsák nagyobb szerepet játszik a magyar gazda háztartásában,

mint a férjhez menő leány fehérneműje. Az igaz, hogy a zsák minél durvább, annál erősebb, de az is igaz, hogy a menyasszony fehérneműje minél finomabb, annál szebb. S még a hosszú téli estéken a szép pipaszárnál is többet emlegetik gazdáink a külön országok politikáját mint ezeket, pedig hát azt is fel-emlegethetnék, hogy külföldről csak pipaszárat éppen huszonhétezer korona értékben hoznak be.

Huszonhétezer korona pipaszárért, majdnem hárommillió sonkáért, kilenczvenmillió posztóféléért, százötvenmilliónál több len- és kenderáruért! Folytassuk-e tovább? Folytathatjuk, ha tetszik, mert így adóznak a külföldnek mindenért le a — bajuszkötőig.

S ha e rengeteg summákat számolgatjuk, szívünk elszorul, mert látjuk, hogy az Isten áldása is kicsi dolog a mi élnetlenségünk mellett: mert ha ez a föld olyan birkát tud nevelni, amelynek gyapjából az idegen csak a mi számunkra kilenczvenmillió korona értékű posztót tud készíteni, pirulnunk

A „Szabadság” tarczája.

A visszatérés.

Írta: I.-H. Rosny.

Amikor Michel Charére végighaladt a régi fasonon, könyeket lopott a szemeibe a visszaemlékezés. Az év e szakában legbüjjebb a növényzet s a fák ekkor lehetlik ki egész lelküket. Csudálatos illatt lebegett a lombok közt, — és Michel szemei előtt föltárult a multja amelyet most minden fatörzs, minden gallyaeska megelevenített; az a mult amelyet husz év előtt hagyott itt ezen a vidéken; itt ezek közt a régi akácok között, és amely, ime, sehol sem létezik, már örökre eltűnt. Michel úgy érezte, mikor emlékeinek e régi tanyájába lépett, mintha valami meghalt volna benne. Oh, mert a halál nem az a pillanat, amidőn kilobban életünk lángja s örökre bezárul a szem. A halál jelen van minden pillanatunkban; minden perc, amely elmúlt, egy egy megsemmisülés. Az emlékezés a sarkó, amely multunkat takarja. . . Michel visszaidézte lelkében azokat a napsütötte szép emlékeket, amelyek e helyhez fűzik

öt. Hallani vélte jó édesanyja hívó hangját: megelevenedni látta, a gyepet, ahol gyermekkorra hangos emlékei éltek. . . Egy pillanatra behunyta a szemét, hogy jobban lássa a multat, amely ime, visszatért.

Egyszerre valami hideg áram csapott a vidám emlékek közzé: egy rettenetes pillanat emlékeztette, amely minden szomoruvá változtatott. Es a napsütötte képen megpillantotta most önmagát, amint egy napon árva lett, koldussá s elhagyni készült a földett ahol ősei két századon át voltak az urak. Milyen volt az az elutazás! A háza előtt ott állott az óeska zöldes szürke postakocsi, amely várta őt. Michel utolszor körülpillantott még a kerten, a parkon, az éppen rügyező gyümölcsfákon, a mely mind az övé voltak még néhány nap előtt. . . és amelyeket akkor örökre elhagyni készült. Ott a parton tul leselkedett valaki: egy szomorú leány; — azt is elhagyni készült. Es ez fájt neki a legmélységesebben. Tudja ugyan, hogy Heléna még így is mint koldust is szereti, de ő nem akarta a szép, ártatlan gyermeket magával sodorni a nyomoruságba. . . Amikor beszölet a posta kocsiába, úgy tette mintha látná a szomorú tömeget, amely esőnde-

sen bucsut intett feléje. Aztán elindultak, a pattogó ostor csapkodása s a lovak patkóinak zaja között. . . Egy hang azonban tulkiáltott mindenben; egy hang a Heléna hangja, amely azt kiáltotta feléje:

— Várni fogok rád!

* * *

Mennyiszer gondolt vissza erre a jelenetre! Hanem amikor átvitorlázott a messzi tengereken tulra s elfoglalta helyét a rokona kávéültetvényein, — ott, a zampák síkján, a végtelen messzeségben s az idők sulya alatt lasan fakult az emlék. . . ő maga akarta elfeledni annak a bájos európai leánynak az arcát, amelyet soha viszontlátni nem remélt.

Kezdetben nehezen haladt a boldogulás, de aztán csakhamar szerenese vette körül. Gazdaggá lett; meg is nősült. Feleségül vett egy argentiniai leányt és három gyermeknek lett az atyja. Egy járvány azonban elsodorta előbb a rokonát, aztán a feleségét, rövid idő után pedig a gyermeket is. . . és Charéra egyedül maradt a földön. A csapás megrendítette; megrettent ettől a vidéktől s szabadulni igyekezett. Birtokait sikerült mihamarabb eladni: háromszoros millió-

kell, hisz ezt a posztót magyar földön, magyar kézzel is meg lehetne szöni s legalább annyit mi vihetnénk még ráadásul a külföldre.

Erdőink drága fája feldolgozatlan külföldre kerül s onnan feldolgozva visszavándorol s a föld termékéből kikerült milliókat érte adjuk. Pedig az egész világ bámulja hazánk dus természeti kincseit.

Ime itt a mi nagy vétkünk.

Elvesszük a földtől, a mit a föld ad, de azt a vagyont nem fordítjuk a hazai ipar és a hazai kereskedelem támogatására. Pedig ipart és kereskedelmet egymástól elválasztani nem lehet, nem szabad, mert az ellenkezője lelketlen munka. Sőt még a hazafiságnak is van egy kicsi köze ehhez.

Századok óta küzdenek az osztrákok, hogy a magyar gazda a nyerstermelésen kívül más üdvözítőt ne keressen. Az osztrák iparosok elegen vannak s ha Magyarország olesón termel, ebből ők akár a félvilágot el tudják látni iparcikkkel. Ezért ragaszkodnak olyan nagyon a közös vámterülethez s azért védik úgy a saját tartományaikat, mint a magyar államot a szomszédoktól a magas vámokkal. Viszont azt is szívesen fogadják, ha a szomszédok a mi terményeinkre vetnek magas vámot, hisz mi akkor oda nem vihetünk semmit és így az osztrák piacon jobban adhatunk el mindent.

Ime, itt áll a mi hivatalos gazda-

mossa lett. Ekkor viszatért Európába s régi álmait feledvén, egyetlen vágya az volt, hogy utolsó éveit ősei fészkeben élje le. Az a birtok éppen eladó volt.

Tehát haza jött. A lehetőség, hogy viszontlátja szülőföldjét, kimondhatatlan boldogsággal tölté el. Csak egy aggodalom szövődött örömebe: hogy Helénet asszonyként látja majd viszont, nagy gyermekek anyjaként megöregedve, talán szerencsétlenül... Ettől megrettent.

Nem mert belépni a házba. Előbb meg akarta kerülni, hogy körülkémlelje. Leindult tehát a régi fasoron, a park határáig, melynek ősi fái között a kis kastély falai emelkednek... Minden fa, minden ösvény hangos dobogásra készítette a szívét. Ugy szölván lépésről-lépésre éledt föl előtte minden a multból... Órákhozott kóborolt eként a zegzugos utakon, még most sem merészelve a házba lépni... Egy padnál aztán megállt. Amint ezt a padot megpillantotta mintha gyökeret vert volna a lába. Itt, ezen a helyen vallott szerelmet Hélénának s itt ígérte neki a leány, hogy a felesége lesz... Husz év mult el azóta: Husz év... és Michel ráhajította fejét a pad támlájára, mintha nem bírná el az idő s az emlékek súlyát.

Meddig ült ott, azt nem tudta volna megmondani. Homlokát a tenyereibe bajtva, merengett maga elé, amikor egyszerre könnyed léptek ritmikus nesze fölriasztotta. Egy fiatal leány jött feléje, aki mikor hozzá ért, egy levelet dobott az ölébe és elfutott. Michel meglepetten bon-

sági politikánk a maga ridegségében. Ezzel szemben az igaz, hogy iparoktatásunk szépen fejlődik s ez szép jövővel is biztat, ha politikusaink is valaha együtt fognak érezni a nemzettel. Addig pedig a nemzet nem várhat.

Ne is várjon, hanem tegye meg azt, amit meg tehet: üldözze az idegen ipart, pártolja a hazai ipart. Mert addig nem lesz soha Isten áldása azon a 200 millió többleten, a míg azért a magyar dolgozik meg és a külföldöt hizlalja.

POLITIKAI HIREK.

Czáfolat. Sztérényi József miniszteri tanácsosra vonatkozólag különböző közlemények jelentek meg a lapokban, a melyekkel szemben illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a valódi tényállás az, hogy Sztérényi miniszteri tanácsos megbízatást nyert a kereskedelemügyi minisztertől a balesetbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat kidolgozására. Minthogy e megbízatásnak bárki is csak úgy felelhet meg, ha azzal hosszabb időn át egész behatóan és teljes odaadással foglalkozik, a kereskedelemügyi miniszter ugyanekkor Sztérényi miniszteri tanácsost az adminisztráció teendői alól fölmentette.

A kiegyezés. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A rátóti tanácskozásról, a mely Széll Kálmán miniszterelnök és Körber miniszterelnökök között hétfőn illetve kedden lefolyt a fővárosi ellenzéki lapok annyi kálandos hírt boesátottak világnak, hogy azoknak már az ellenmondások következtében sem lehet hi-

totta fel a borítékot. Ez a két sor állott benne:

„Vártam önt... Öreg vagyok... Későn volna-e már?”

Heléna.”

Hangos kiáltással pattant fel Michel a padról és szinte futva sietett fel a kastélyba. Egy pillanatig, amint így átsietett a parkon, az hitte, ez csak az álma folytatása. De akkor megpillantott a terasz lépcsőjén egy nőt, akinek magas karsu alakja és érdekes sápadt areza láttára meghökkent. Heléna állott előtte; nem az a régi gyermek ugyan, hanem egy harminczöt éves nő, a ki azonban ma is szépnek, sőt esábitónak tetszett.

Sápadtan, remegve nézet egymásra a két hű barát, mintha időt kellene hagyniok egymásnak a viszontlátás gyönyörének teljes megértésére. Akkor aztán Heléna még sápadtabban, mint az előbb, lejtött Michel felé.

— Heléna!... Heléna!

Mosoly vonult mindkettő arczára, néma zavarodottság. Heléna virágot tartott a kezében, s azok a virágok is reszketni látszottak... Minden úgy volt, miut hajdan... mintha az őcska, zöldes szürke postakocsi el sem indult volna. És az egész mult a husz hosszú év úgy elröppent a jelen pillanatában, mintha sohasem is létezett volna... mintha ez a perc csak folytatása lenne egy másiknak, amelyre mind a ketten oly élénken emlékeznek még, akár csak most történt volna.

telt adni. Fővárosi tudósítónk éppen ezért felkereste politikai közéletünk egyik előkelő alakját, a ki a kiegyezés ügyeibe eleitől fogvást be volt avatva s a ki a következő kijelentéseket tette:

Mindenek előtt teljesen alaptalan az a hír, hogy a kiegyezést a két miniszterelnök végleg megkötötte. Ez már azért is ki van zárva, mert a főbb dolgokat, a kiegyezés lényeges részeit a két kormányelnök sorra vette ugyan, de egyes részleteket szönyegre sem hoztak, hanem azokat további megvitatású a szakminisztereknek hagyták.

Arról pedig szó sincsen, hogy Széll miniszterelnök olyan engedményeket tett, amint a minöket több ellenzéki lap felsorolt.

Az olasz borklausula tekintetében, mint az állategészségügyi egyezmény dolgában körvonalozta Széll a magyar álláspontot, de azt az ischli találkozás es a koronánál teendő előterjesztések után további megbeszélés tárgya lesz a két kormány között.

Lényeges engedmények egyáltalán nem történtek, csupán kisebb jelentőségű ügyekben találkozott mind a két fél konzultációs felfogással.

A kiegyezés végleges megkötéseig pedig még igen gyakran találkozik a két kormány egymással, hogy a vám- és kereskedelmi szerződésnek és az önálló vámtarifának minden tételét alaposan megvitassák és körülbelőli szeptember közepén lesznek készen annyira, hogy a kiegyezési javaslatokat végleg megszövegezhessék.

Az interparlamentáris konferencia. Mint fővárosi tudósítónk jelenti az interparlamentáris konferenciára — eddig 62 képviselő és főrend jelentkezett: többen csúadjaikkal együtt mennek Bécsbe. — Dessewffy Arisztid titkár már lezárta a résztvevők jegyzékét, de a kik még elmaradni óhajtanak, e hó 25-ig jelentkezhetnek a titkárnál.

Debreczen — Kossuth emlékének.

Az előkészítő bizottság ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 14.

A magyar szabadság halhatatlan apostola századik születésnapjára kegyeletes, lelkes ünnepekre készül a nemzet. Széles e hazában szerte mindenütt ünnepet fog ülni a honszerlem és nemes kegyelettel áldoz a Nagy, az igaz, a legjelesebb magyar áldott emlékének.

Debreczen, Hajduország szíve, fényes, szép ünnepegekkel emlékezik Kossuth Lajosról. Lázas tevékenységgel készül a szeptember 17-iki nagy nap programja, mely, az eddigiekből ítélve, páratlanul érdekes és ékes lesz, méltó e város magyarságához, hazafias közönységéhez.

Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes elnökletével tegnap délután négy órakor ülésezett az ünnepet

előkészítő szűkebb bizottság. Az elnöki előterjesztések során Komlóssy Arthur jelentette, hogy a mennyiben úgy Puky Gyula főispán, mint Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester szabadságon vannak, az e hó 28-án délután négy órakor tartandó rendkívüli közgyűlést ő hívja össze. Ez a közgyűlés lesz hivatalosan a szeptember 19-iki ünnep és a fölállítandó Kossuth szobor ügyében.

A rendkívüli közgyűlés fogja meghatározni a Kossuth ünnepi díszközgyűlés napját és tárgysorozatát is s ugyanakkor határozza el a törvényhatósági bizottság azt is, hogy 10 éven keresztül 10—10 ezer koronát vesz föl minden esztendőben a költségvetés keretében a nagy magyar debreczeni szobrának fölállítása céljaira. Ugyanezen a rendkívüli közgyűlés dönt Bakonyi Samu dr. orsz. képviselő ama hazafias javaslata fölött, hogy Kossuth Lajos életnagyságu arcképe művészi becsesleg megörökíttessék a városi díszterem számára.

A rendezendő Kossuth ünnep költségeit a népnünpély jövedelméből reméli fedezni a bizottság. A nagyérdemű népnünpély belépődíja 20 fillér lesz s a látogató a jegy mellett egy füzetkét is kap, mely Kossuth Lajos élettörténetét és jellemrajzát tartalmazza. Az előleges költségek fedezésére 1000 koronát vesz föl a bizottság, tagjainak egyetemesei felöltsége mellett.

Ezekután áttért a bizottsági értekezlet az ünnepi program megvitatására. Az ünnep napjait szeptember 17-ét, szerdát állapította meg a bizottság.

Az ünnep előestéjén kivilágítás lesz és körmenet zenével, lampionokkal. A határdombokon örömtüzek. Szerdán, az ünnep napján az összes üzletek és műhelyek zárva lennének. Az iskolákban Kossuth ünnepek lesznek s az összes templomokban istentiszteletek. A bizottság az elemi iskolákat a nagy nap emlékére nemzeti zászlókkal ajándékozza meg. Főistentisztelet délelőtt 9 órakor a nagytemplomban tervez a bizottság.

Meghívatalnak az ünnepségre a szomszéd törvényhatóságok s az összes helyi hatóságok. Délelőtt tíz és fél órakor díszközgyűlés a városháza nagytermében, a megállapítandó tárgysorozat szerint. Ezzel a délelőtti hivatalos program befejeztetik. Délben közebed a „Bika” nagytermében.

Délután fél 3-kor gyülekezés a városháza udvarán, innen ünnepélyes fölvonulás a szabadság szoborhoz, hol dallal, ódával, szónoklattal ünnepelné Debreczen közönsége Kossuth emlékét. A szabadság szobortól a nagyerdőre vonul a menet, hol a népnünpély venné kezdetét. Az ünnepségek egyes részletei kidolgozására albizottságokat küldött ki a szűkebbkörű bizottság s ezzel az értekezlet véget is ért.

Debreczeni élet.

Tarka krónika.

(Különös páciens.) Beállít egyik ismert helybeli orvoshoz, egy deresedő férfi, aki panaszkodik nehéz lélegzésről és arról, hogy minden tagja fáj. Az orvos nagy szakértelemmel vizsgálja a beteget, megkopogtatja, végre megszólal:

— Kedves barátom, maga keveset mozog.

— Tessék? — kérdi a beteg.

— Igen-igen, maga nagyon keveset mozog, többet kell sétálni, mozogni!

— No doktor ur, azt se tudtam eddig. Husz esztendeje vagyok levelhordó!

(Utazás a váróteremben.) Egy nagy alföldi városban történt az eset, ahol a városnak rengeteg a határa, tele tanyával, a mely között van olyan is, ahonnan kocsiszerrel három óra járás.

A minap egy szegény tanyai asszony halagott be a városba, a kezében kosár, a vállán derék battyu. Az utcán meg-meg állt és élénken érdeklődött: merre van a vasút? A jó asszony életében se ült vonaton, pedig hát sürgőnyt kapott most, hogy nagy beteg az anyja, aki egy hete, hogy Debreczenbe jött atyafilátni. Bizony nagy sor a szegény tanyai asszonynak, a ki megkorosodott becsületben, de még nem tette a lábát arra a hunczfut alkalmatosságra, amelyikről azt se lehet tudni ki huzza, mi huzza, mégis úgy szalad, hogy azt mondják, az ember azt se tudja a nagy sebességben, megy-e vagy egyhelyben áll. Arra már otthon kioktatták a derék asszonyt, hogy jegyet kell venni, még pedig harmad-osztályú biletát.

Az oktatást nem is felejtette el, bár tele volt a lelke nyugtalansággal. Szerencsésen eljutott a vasúthoz. Ott aztán megkérdezte tisztességgel a szolgától: hol mérük a jegyet. Az az ur pedig a ki a fene kis ablak mögött ült, jökedvében kifagatta, hova szándékozik.

— Debreczenbe instálom, a szegény szülem betegágyához!

A jegy hát megkerült volna, nem is kértek többet érte, mint a mennyit otthon mondtak. Most már csak egy volt hátra: megtalálni a harmadik osztályt. Az asszony megint a szolgához fordult, a ki jó ember volt, szívesen megmutatta a harmadik osztályú várótermet. A tanyai asszony bevonult, leült szépen a padra, a kosarat, motyót, a pad alá tette, aztán várt esőndben, nyugodtan, míg odakint zörgött fűtyörészett a sok istenverte vonat. És ült, ült, csak fildögölt. A tanyai ember nem türelmetlen. Egyik félóra mult a másik után. A jó asszony föl sem kelt az ültéből. Lassan bealkonyodott, este lett, a lámpát is meggyújtották. A derék néni nyugtalanul nézegetett az ajtó felé, de nem szólt, míg végre a szolgának feltűnt a dolog.

— Hát kend néni, mit ül itt dél óta, kit vár?

Az asszony válla közze huzta a fejét s panaszos hangon mondta:

— Csak várom, hogy mikor leszünk Debreczenben. Azóta bizony szekeren is oda értünk volna.

(Mi van a kántorokkal?) Debreczenből nem messze történt. Egy hazafias keservekben utazó ellenzéki képviselő beszédet mondott, természetesen tele kifakadással az átkos kormány ellen. Sorra vette a beszédben a föld-

mivelők, az iparosok, a kereskedők, a tisztviselők, az ügyvédek, az orvosok, az állatorvosok, a baktetek szomorú helyzetét. Mindenki nyomorog — szólt hazafias haraggal — és mindennek az átkos kormány az oka és mind-ezen az ellenzék fog természetesen segíteni.

A képviselő meg volt róla győződve, hogy a bubánatos honfiharaggal teli szónoklás megnyeri számára mindenki szeretetét, mert hiszen gondosan vigyázott rá, hogy mindenkinek megígérje, hogy a helyzete javulásáért fel-emeli hangját a nemzet tanácsában. Benső meglepődéssel szavalta tehát:

— A tanítók helyzete feltétlenül javításra szorul. A nemzet napszámossai, a kiknek kezébe a jövő nemzedék nevelése van letéve, jobb bánásmódot érdemelnek, jobb sorsot, több megbecsülést, több fizetést. A tanítók...

Ebben a pillanatban egy borzú hang dörög a hallgatóságból a boldogan szónokló képviselő felé:

— Hát a kántorok uram?!...

Az ellenzéki honatya megrökönyödve fordul a közbeszóló felé és zavarodottan hagyja abba a beszédét, amelyet csak pár percnyi kínos hallgatás után tudott folytatni. De a kántorok helyzetének a javításáról semmit sem mondhatott és azóta uton-utfélen ezzel a kérdéssel fogadják ellenségei és kötődő jóbarátai: Hát a kántorokkal mi lesz?

A derék ellenzéki honatya most attól tart, hogy a kántorok helyzete tönkre teszi egész népszerűségét és kétségbeesetten kérdezte kerülete egyik vezéremerberétől.

— De hát hány kántor van itt a kerületben.

— Egyetlen egy... az, a ki közbeszólt.

(A pércsi asszony.) Hajdumegyében, Mikepércsen a halottak visszajárnak és a híres pércsi asszony „megszólaltatja” őket. Évek óta valóságos népvándorlás van a házánál, különösen vasárnaponként, a halottakkal való beszélgetés végett. A híres asszony a községi tanítónak a felesége. A szellem-idézés helye az iskola. A látogatót, aki a halottjával szóba akar állani, a tanító ur vezeti be az iskolába és nyilván ő szedi a belépődíjat is. Hanem gyakran teljes kudarcot vall a beszélő szellemekkel. Egy jóra való öreg ember, aki messze vidékről gyalogolt Pécsre, nagy megilletődéssel kérdezte a tanítótól:

— Szóba állhatnék-e, kérem átoosan, istenben boldogult anyjukommal?

— Hogyne! — felelt a tanító.

— Aztán beszél majd hozzám az anyjukom?

— Akármit, csak kérdezzen tőle.

A tanító megidézi a kívánt szellemet s a tanítóné nyelve szaporán megindul: adja az áldást, jó tanácsot, beszél a tulvilág minden gyönyörűségéről és e siralomvölgy minden gyötrelméről. A jó öreg nem szól egy szót sem, csak hallgatja a szellembeszédet.

— No megismeri a felesége hangját? — kérdi a tanító.

— Hát igazán az anyjukom beszél? — ámulva mondja az öreg.

— Persze hogy ő!

— Nem lehet az, kérem átoosan, engedelmet kérek. Itt valami hiba van a dologban.

— Micsoda hiba?

— Hát az én szegény anyjukom süket-néma volt. Egész életében nem szólt az egy szót sem!

(Két szerencsétlen fezkő.) A.: Miért vagy olyan levert, pajtás?

B.: Hogy ne volnék levert! Fiatal feleségem van s az mindig beteg.

A.: Na, vigasztalódjál, nekem öreg feleségem van s az mindig egészséges.

UJDONSAGOK.

Öngyilkos százados.

Orvosság helyett — ólomgolyó.

Föltünést keltő öngyilkosság történt tegnap reggel a budai várban.

Egy még aránylag fiatal közös hadsergebeli százados agyonlőtte magát. Eddig még nincs megállapítva, hogy mi készítette az erőszakos halálba, de valószínű, hogy betegsége miatt lett öngyilkos. *Molinek* János a százados neve. Most a térparanesnoksághoz volt beosztva. Vidékről, — ahol a 23. gyalogezrednél szolgált, — került fel négy évvel ezelőtt, mert gyomor baja miatt aktív szolgálatra képtelen volt. Egyike volt a legkorrektebb katonáknak. Csendes szolid természetű volt és teljesen visszavonultan élt Szentháromság-utca 3. számú lakásán. Csehországból származott hozzánk, ahol előkelő rokonsága van. A 49 éves kapitány agglegény volt. Egyedül lakott a szentháromság-utcai lakásán és takarítónője *Klauz* Borbála gondozta. A százados nagyon elkésértette gyomor baja, amely az utóbbi időkben súlyosabbá vált.

Egy hónappal ezelőtt beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. mert érezte, hogy nem teljesítheti pontosan a szolgálatát. Ugyanekkor a térparanesnokság épületében egy százados barátjával betegve elhúzott a zsebéből egy revolvert.

— Látod ezt a fegyvert? Ez gyógyítja meg az én bajomat!

Az elkésértett embertől ekkor elvették a revolvert és megígértették vele, hogy nem lesz öngyilkossá. — *Molinek* azonban mindinkább megbarátkozott az öngyilkosság gondolatával. *Müller* Erzsébet disz-téri vendéglőjében, ahová étkezni járt, folyton az öngyilkosságról beszélt. Hat nappal ezelőtt rosszul lett és beüzent a térparanesnoksághoz, hogy nem megy be, mert beteg. Takarítónőjének is feltűnt a százados beteges színe és kérte, hogy hívasson orvost. A százados ingerülten válaszolta:

— Nem segít rajtam a medicina, csak a golyó!

Két nap óta nem mozdult ki a lakásából. Tegnap este két liter vörösbort hozatott, ezután este 9 órakor haza küldötte a takarítónőjét. *Klauz* Borbála ma reggel szokása szerint háromnegyed 6 órakor jött el a századoshoz takarítani. Gyanútlanul nyitott a szobába, a hol a réműlettől szinte megkövülten látta, hogy gazdája élettelenül, vérző fejjel hevert a diványon.

Nyomban értesítette a rendőrséget, a honnan *Becker* Adám rendőr segéd-fogalmazó és *Firscher* Ernő rendőrorvos mentek ki a helyszínére. A rendőrorvos megállapította, hogy a százados öngyilkossá lett. Balkézzelet hat lövetű forgópisztolyából egy golyót röpített a bal halántékába, amely az agyvelőt átfurva a jobb halántékon jött ki és rögtön halált

okozott. A golyót egy szekrény alatt találták meg.

A térparanesnokság részéről egy őrnagy jelent meg az öngyilkosnál, a ki átvette az öngyilkosnak a térparanesnoksághoz intézett levelét. Az öngyilkos százados ebben a levélben azt írja, hogy öngyilkosságáról csak a temetés után értesítsék rokonait. Az öngyilkos holttestét a XVII. helyőrségi kórház halottas házába vitték, egy szobás szerényen berendezett lakását pedig lepeeséltették.

* A pénzügyminiszterium új otthona.

A budai várban, a koronázó Mátyás-templom tőszomszédságában mind hatalmasabban bontakozik ki az állványok tömegéből a pénzügyminiszterium új palotája. Az új állami épület monumentális jellegénél és külső díszénél fogva méltó kiegészítője lesz az ország első templomának, melyhez alkalmazkodik is annyiban, hogy a főhomlokzat, valamint a két oldalhomlokzata is gót stílusban készül. Az egésznek azért magyaros jellege lesz, mert a főhomlokzat díszei, a szimbolikus alakok és ékítmények mind magyaros színezetűek. *Fellner* Sándor, a tervező műépítész, *Lukács* László pénzügyminiszter intenczióinak megfelelően, válogatta ki e motívumokat és alakokat, melyek a pénzügyminiszterium körébe tartozó termelési és iparágakat allegorizálják. E díszítések mind termésköböl készülnek és nagyban emelik a palota művészi hatását. A háromemeletes épületnek két oldalszárnya a Pázmány- és Országház-utczára néző része már annyira készen van, hogy Majorossy Géza, a palota építője e héten már hozzáfoghatott a tetőzet felrakásához. A bokréta-ünnepet azonban csak az ősszel tartják meg *Lukács* pénzügyminiszter jelenlétében. A munkálatok különben oly gyorsan haladnak, hogy a palota az eredeti programhoz híven, a jövő évben átadható lesz rendeltetésének. A pénzügyminiszterium összes hivatalai az új otthonban nyernek elhelyezést, csak a pénztár, illetőleg a kincstár marad a régi épületben. A palota építkezési munkálatait sokan nézik. A napokban *Lobkowitz* Rudolf hadtestparanesnok járt *Fellner* műépítésznel s a palota készen levő részének, valamint a terveknek megtekintése után kijelentette, hogy a hadtestparanesnokság új palotáját, mely a pénzügyminiszteriummal szemben, a Mátyás-templom déli oldalán fog emelkedni, szintén középkori stílusban építetteti. A Mátyás-templom így igazán méltó művészi keretbe jut. Érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy a szombati zivatar alkalmával a villám az épülő pénzügyminiszteri palotába becsapott s megrongálta a tető, illetőleg a harmadik emelet egy kis részét, de kárt nem okozott. A megrongált részt pedig nyomban kijavították.

* **Simonffy** polgármester Olaszországban. *Simonffy* Imre, kir. tanácsos, polgármester tegnap kezdte meg egy hónapra terjedő szabadságát. A polgármester *Budapestre* utazott, honnan Olaszországba megy üdülni.

* **Hálaadó istentisztelet.** A debreczeni izr. hitközség 6 felsége születésének évfordulója alkalmából aug. hó 18-án hétfőn délelőtt 10 órakor a Deák Ferenc-utcai templomban hálaadó istentisztelet tart, melynek sorrendje a következő: 1. Ma towu. 2. 21. és 61. zsoltár ének-

lése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért. 5. Hanószent t'suoh. 6. Hymnus.

* **A zárszámadás jóváhagyása.** A belügyminiszter értesítette Debreczen városát, hogy az 1899 és 1900-ik évi városi zárszámadást jóváhagyta s *Márton* Imre és társai felelősségét elutasította. A tanács tegnap foglalkozott a miniszteri leirattal s az abban, a zárszámadásra vonatkozólag fölvetett kérdésekre legközelebb válaszol felvilágosítással a belügyi kormányynak.

* **A jégszükséglet kielégítése.** A városi tanács tegnap délelőtt tartott ülésén foglalkozott a jégszükséglet kérdésével. A tanács megbízta *Körner* Adolf tanácsnokot, hogy ha a még tovább tartható meleg idő folytán a szükség kérdése bekövetkeznék, a jéggyár bérlőivel lépjen érintkezésbe, hogy mily feltételek mellett volnának hajlandók a szükségjégvoreméből átvenni a jeget és azt a közönség rendelkezésére bocsátani. Különben a pár napi esőzés folytán beállott hűvösebb idő gyengítette a jégszükségletet, úgy, hogy már tegnap is 150 darab műjég maradt fenn, melyet a közönség vásárolt meg.

* **Debreczeni diák Londonban.** *Erdei* Károly, a világjáró debreczeni teológus, mint *Csiky* Lajos theol. akadémiai tanárhoz írott levelében jelenti, szerencsésen megérkezett Londonba s jelen volt a koronázási ünnepélyen. A vállalkozó szellemű teológus tíz napig marad Londonban, aztán Párison, Genfen, Turinon, Milánón keresztül érkezik haza.

* **Mozgalom a papválasztás ügyében.** Az ev. ref. egyházban megüresedett egyik lelkészi állás. Ennek betöltésére meghírdették a pályázatot s került is pályázó szép számmal. A választást előkészítő értekezlet tegnap elhatározta, hogy a pályázó lelkészek közül négyet meghallgat. Ezek: *Illyés* Endre, *Baltazar* Dezső, *Marjay* Péter és *Jánossy* Zoltán lelkészek. Vasárnap *B.-Uvároson* hallgatja meg a küldöttség *Illyés* Endrét, délután *Szoboszlóra* mennek át *Baltazar* Dezső meghallgatására. E hó 24-én *Nagy-Létán* *Marjay* Pétert, délután pedig *Jánossy* Zoltán h.-sámsoni lelkészt hallgatják meg. A paphallgató-küldöttség elnöke *Juhász* Ignác.

* **A korcsmai hitel.** A m. kir. igazságügyminiszter a bíróság megítélhető korcsmai hitelösszeg nagyságát nyolcz koronában állapította meg, Figyelmeztetjük ennél fogva a korcsmárosokat és általában az italmérőket, hogy vendégeiknek 8 korona áru italnál többet ne hitelezzenek, mert ezen összegben felüli követeléseiket említett rendelet értelmében bírói uton nem érvényesíthetik illetve a 8 koronán felüli követelés részükre megítélni nem fog.

* **Ösztöndíj ipariskolai tanulónak.** Debreczen városi ipari ösztöndíját, mely hatszáz korona, két éven át *Pávay* Gyula polgári biztos fia. *Pávay* Gábor, a kaszai felsőbb ipariskola tanulója élvezte. A jeles tanuló, hogy tanulmányait külföldön gyarapíthassa, kérvényt adott be a tanácshoz, hogy az ösztöndíjat tovább élvezhesse. A tanács teljesítette a kérelmet és az ösztöndíjat ez évre is *Pávay* Gábornak utalta ki.

* **Elfogott lócsiszárok.** A múlt héten tartott lóvásárban kitanult lócsiszárok — mint azt megemlítettük, — furfangos

módon négyszáz koronáig csalták meg Fodor János, h.-dorogi gazdát. A löcsiszárok négyen voltak, kik közül kettőt még Debreczenben letartóztatott a rendőrség. A másik kettő azonban eltűnt a rendőrség örökös szeme elől. A szabadságot ezek sem sokáig élvezhették, mert a rendőrség sürgönyileg értesítette a csalásról a jászladányi és jászkeséri esendőséget, kik a család kupeczeket ifj. Refoel Lajos és Fodor Lajos személyében elfogták s tegnap bekisérték Debreczenbe az ügyészséghez.

* **Kertészek kérvénye.** A kertészek és bolgárok kérvényt adtak be a városi tanácshoz az ellen az utasítás ellen, mely őket a piacról a Simonffy-utcai piacra helyezte át. A tanács tegnap foglalkozott a kérvénnyel és azt a határozatot hozta, hogy a piac végleges rendezéséig megengedi, hogy a kertészek és bolgárok régi helyeiken áruljanak, de egyúttal kötelesek a Simonffy-utcai piactéren is árulni.

* **Az ismeretlen halott.** Megemlítettük tegnap, hogy az Árpád-téren egy ismeretlen, napszámosféle embert talált a rendőrség, aki — mikor rátaláltak — már eszméletén kívül volt és a kórházban meg is halt. Sokan gyilkosságra magyarázták az ismeretlen ember halálát. A tegnapi boncolás kiderítette, hogy a rejtélyes halált vese- és májdaganat okozta. A szerencsétlen ember holttestét boncolás után koporsóba zárták s eltemették a temető egyik szegletében...

* **Rejtélyes tüzeset.** A Vendég-utcai tüzeset dolgában Mile Pál tb. rendőr-fogalmazó már három nap óta folytatja a vizsgálatot. Ez idő alatt több tanút hallgatott ki. A tanúk nagyjából Csuesi Eszter ellen vallott, azt állítva, hogy őt látták akkor a ház körül ólálkodni. Csuesi Eszter tagadja a tettet, bár olyan gyöngé elméjének látszik, hogy feltételezhető róla a tett elkövetése. A vizsgálat befejezése után Csuesi Esztert az ügyészségnek fogják átadni a szigorú vizsgálat megejtése végett.

* **Nem lesz hivatalos óra.** A városi katonai és illetőségi ügyosztálynál e hó 16-án szombaton az irodai helyiségek takarítása miatt hivatalos óra nem tartatik.

* **A szerető rokonok.** Szabó Mihály és Szabó József vérbeli rokonok volnának együtt, hanem azért — jó magyar szokás szerint — folytonosan tart a háborúság közöttük. Akkor érzik jól magukat, ha egymást válogatott kifejezésekkel megtisztelhetik. A perpatvar szításában nagyrésze van a két férfi szeretett hitvestársának. Ezek találják ki mindig az okot, mely miatt a két ember egymásra fenekedik. Tegnap ismét valami kinosabb ügy kerülhetett szőnyegre, mert a két Szabó nyílt utcán tüzött össze s most már nemesak szóval, de ökölbeli ütésekkel és karmódosásokkal igyekeztek elosztani a pert. A csatározásban hűségesen segített a két asszony is. Lett is olyan patália, hogy az egész utca összeszaladt a nézésére. — Végre rendőri is került elő, ki a harezoló feleket szétválasztotta és egyúttal bejelentette a bűnügyi-osztályhoz.

* **Két középiskolai tanuló** vagy lány teljes ellátásra felvétetik. Értekezhetni dr. Borbély Imrénél. Piacz utca 30 szám.

x A „Dréber“ seregszarnokban, ma estétől kezdve, naponként a magyar-szerb tambura kitűnő zenekar játszik. Beléptidij nincs.

IRODALOM.

Az indoeurópai nyelvek rövid összehasonlító nyelvtana. E czímen egy 94 oldalra terjedő füzetet küldött be hozzánk Dr. Tóth László, a füzet nagy képességű szerzője. A füzet nem könyváruzi eladásra készült. A debreczeni jogakadémianak e jeles növendéke, ki már a jog- és államtudományok doktora, mint bölcsészettudori értekezést bocsátotta közre. A munka egyike az összehasonlító nyelvészet remekének s nagy nyelvészeti képességét igazolja Dr. Thót Lászlónak.

TÁVIRATOK.

A jászberényi választás utójátéka.

Jászberény, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Az ismert hirhéd választási ügyekből kifolyólag a bíróság ma Almássy Géza volt főispánt és Török választási elnököt egyetemlegesen 14,000 korona összegben és 2500 korona perköltségben marasztalta el, mely összeg 15 nap alatt letétbe helyezendő.

Öngyilkos földbirtokos.

Lemberg, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Bruniczky Szever báró földbirtokos ma reggel agyonlőtte magát. Nehány év előtt neje és fia is öngyilkossággal multak ki. A bárónak sok rokona van Magyarországon is.

Öngyilkos óvónő.

Munkács, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Völgyi Malvin, vereczkei (Bereg megye) áll. óvónő lakásán felakasztotta magát s mire családja az öngyilkosságot észrevette már halott volt. Levelet nem hagyott hátra s így végzetes tettének oka ismeretlen. Valószínűleg hirtelen jött idegrohamban követte el az öngyilkosságot, mert már hosszabb idő óta buskomor és zárkózott volt.

A petróleum áldozata.

Beregszász, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Borza Ferencné, a berkidi váltóór felesége, tegnapelőtt tüzet akart rakni és hogy a fa minél előbb meggyuljon, petróleumba mártott egy forgácsot és azt gyújtóval lángra lobbantotta. A hirtelen felesapódó láng a ruhájába kapott és a megrémült asszony kirohanva segítségért kiabált. Közben, bár a segítségül érkezők ruháját letépték róla, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a munkácsi közkórházban, a hová beszállították, nagy kínok közt meghalt.

Fagy a felvidéken.

Turóc-Szent-Márton, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Turóc megye felső járásában oly hideg napok járnak, hogy egyes házaknál már fűteni kezdtek. Tegnap reggel fagy volt. A hideg, esős és ködös időjárás nagyban hátráltatja az aratási munkákat.

Rejtélyes gyilkosság.

Beregszász, augusztus 14. (Saját tudósítónktól.) Folyó hó 10-én a kora reggeli órákban Munkácsra a vasuti ór egy hullát talált a vasuti sinek közt, a zsidó temetővel átellenben, mely törzsével a pályatesten feküdt, míg térdben elvágott lábai a sinen kívül maradtak. Valószínű, hogy az elgázolás éjjélkor történt a nélkül, hogy észre vették volna s így az állomási főnökség csak reggeli 7 óra után jelentette az esetet a munkácsi rendőrkapitányi hivatalnak. Ez a körülmény a nyomozást némileg megnehezíti, mert a rémes leletnek időközben tömérdek nézője volt. kik a hullához is hozzányultak s ezzel az esetleg nyomra vezethető jelek felismerését nehezebbé tették. A hullában Korényi János 20 éves asztalossegédet ismerték fel. A nyakán és a fülek mellett erős zuzódásból eredő sebek láthatók, miből azt lehet következtetni, hogy öngyilkos lett. Azt is beszélnek, hogy Korényit megölték és hogy a gyilkosok tettük elpalástolása végett már élettelen állapotban hurcolták a sinekre. Korányi különben verekedő legény hírében állott és halálát megelőzőleg is korecsmi verekedés miatt volt a rendőrségre idézve. A rendőri vizsgálatot megindították.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Betörő tolvaj a püspöki gyóntatószékben.** Veszedelmes ember fölött ítékezett tegnap a pestvidéki törvényszék. Verebely táblai bíró elnöklete alatt Bero Ferencz rovott multu sőtősegéd a mult hó elején egy lopott létrát oda támasztott a váci püspöki székesegyház falának az ablakot betörve bemászott a templomba. Itt először is felment a toronyba s a harangról levágta a kötelet. Ezzel aztán a kórusra vezető zárt ajtót törte be. Majd pedig a kötelet odaerősítette az orgona sipjaihoz s a kötélen leereszkedett a magas kórusról a templom szentélyébe. Itt aztán feltörte a perselyeket s az ezekben talált pénzt zsebre vágta. Mikor ezzel a munkával elkészült,

már virradni kezdett s Beronak nem volt már ideje menekülni s evégből elhatározta, hogy majd reggel a templomnyitás után fog kiosonni a templomból. — Időközben azonban a templom falához támasztott létráról észrevették, hogy betörés történt s azt is sejtették, hogy a tolvaj nem menekülhetett el zsákmányával. Azért Kálló Antal rendőrkapitány Matkovics Károly rendőrbiztos Velebni János székesegyházi sekrestyés kíséretében kutatni kezdtek a tolvaj után. Hosszas keresés után Velebni sekrestyés akadt rá a püspöki gyontatószékben elrejtőzve. Bero, midőn Velebni felfedezte töltött revolvért szegezett a sekrestyésre.

— Meghalsz, ha elárulsz!

Velebni ijedten felsikoltott, mire Kálló rendőrkapitány revolverrel a kezében odalépett a gyontatószékhez s fegyvert szegezve Berora, ezt megadásra szólította fel. Bero látva, hogy nem menekülhet, csakhamar meg is adta magát. Megmótozása alkalmával megtalálták zsebeiben a perselyekből kiszedett pénzt. A veszedelmes embert 6 rendbeli lopás büntetvéért és 2 rendbeli lopás kísérletének büntetvéért vonták felelősségre a törvényszék. Valamennyi lopást beismerte s a törvényszék dr. Tóth István alügyész vádjára 3 es fél évi fegyházra ítélte Berot, aki megnyugodott az ítéletben.

KÖZGAZDASÁG.

Bankok és városok.

A vidék bepiszkolása.

A vidék megszokta, hogy a fővárosi ember, ha egy gyűszűnyi képessége sincsen, leereszkedő vállveregetéssel beszél vele és róla: boszantja, de túri, mert tudja, hogy ugysem számottevők, nem lendítenek semmi ügyön. Az eféle arrogancia prototipusa a „Magyar Közgazdaság” című közgazdasági újságvállalat, a melynek csehendék közgazdasági mostanában úgy vélik jól kiszolgálni gazdáikat, a pénzügyintézetek, ha mentül jobban lepiszkolják a vidéki városokat.

A fővárosi pénzügyintézetek tulontul elbizakodtak attól a győzelemtől, melyet a városokon megnyertek. Minthogy azonban a városok közjogi testületek képviselői a vidéki lakosságnak, van erejük jogos követeléseik megvédésére és módjuk, hogy e czélből a harcot sikerrel fölvegyék.

Az utolsó ütközet a budapesti bankok és a városok közt a képviselőházban lesz s valószínű, hogy a városok győznek. Akkor még nagyobb erővel bekövetkezik a bankokra a reakció. Már ebből az okból is helyesen tennék, ha harapós szolgálkat több szerénységre intenek.

A budapesti pénzügyintézetek, pénzügyintézetek. Laikus előtt is természetes, ha a városok az ágensdíjakat lakosságuk javára megtakarítani akarják, pénzügyi szakemberek pedig nemcsak természetesnek, hanem lehetségesnek is tartják. Példa rá a külföld.

Beck Nándor kiváló kapacitás, de nem valószínű, hogy annyira felszívta volna magába az összes pénzügyi tudományt, hogy a részesedésből kirekesztett minden más halandót. A mikor azonban organuma a városokat marja, beleharap a kormányba is. Mert a szabadkai eset, melyre együgyűen fölényes tanításait építi, csak azt bizonyítja, hogy a legfelső ellenőrzés sablonszerű, kiirtatja a várost, hogy a zárószámadásban beállított egy darab seprű, czirokseprű-e vagy nyirfavessző, de egy milliós hátralékon nem akad fenn.

Kuriozumképen a tanulság kedvéért hadd álljanak itt a következő részek a „Magyar Közgazdaság” cikkéből, mely természetesen — s ennyiben van rá jog-czime, hogy észrevegyék — a bankok eszejárásához igyekszik hozzácsimulni. A pozsonyi ismert határozatból indult ki s így szól:

A városoknak ezt a nagyzási hóbortját (t. i. kötvénykibocsátási tervüket) megfelelő elbánásban részesítette pénzügyi kormányunk, a mikor a kérelem teljesítését kategorikusan megtagadta, azon szerény nézetének adva kifejezést, hogy a pénzpiacot nem tartja alkalmasnak a legkülönböztetebb magyar városok külön kötvényeinek fölvételére.

Tragikus véletlen, hogy ugyanazon a napon, a melyiken Pozsonyban azt a nevezetes határozatot hozták, ugyanezen a napon jelent meg Széllnek Szabadka törvényhatóságához és közigazgatási bizottságához intézett leirata, a melyben a városi tisztviselők által elkövetett néhány száz hatásköri túllépéséről, néhány száz kisebb-nagyobb sikkasztásról rántja le a leplet. Az eseményeknek ez a famózus összetalálkozása szinte kényszerítő erővel tolja föl azt a kérdést, vajjon hát érettek e magyar városok vezetői arra, hogy egy óriási, milliókra menő forgalmu pénz intézetet igazgassanak és kormányozzanak, de fölmerül az a kérdés is, vajjon a mi városaink közigazgatásában minden olyan mintaszerűen megy-e, hogy éppen csak a városi kölcsönök finanszírozásának mezején találjanak a pozsonyi és győri urak egyre reform terveket?

Tessék a városi uraknak a saját közigazgatási föladataikkal törődni, tessék a közigazgatás terén minden egyes városban elharapózkodni, könnyelmű, hanyag gazdálkodásnak és a visszaélések lehetőségének elejét venni, tessék a pénzügyintézet, ügyvitelt, könyvvizetést és a közigazgatási föladatok pontos és lelkiismeretes teljesítését ellenőrizni s majd ha a közigazgatás olyan rendezett, olyan tiszta lesz, a milyennek kellene lennie, majd ha lelkiismeretes polgármesterek, szorgalmas könnyvívők és tisztakezü pénztárosok élnek ott, a hol ma hanyag, léha, dorbézoló, lusta mulatozók és részben sikkasztók ülnek — akkor majd eljön az ideje annak, hogy a szorosán vett közigazgatási föladatokon kívül a városok finanszipolitikai kérdések megoldásával is foglalkozzanak.

A magyar állam a Rothschild csoporttól a 4 százalékos koronajáradékért 95 és 1 nyoleczad százalékot kapott, a mi megfelel 42 százalékos effektív kamatozásnak. A magyar jelzálog hitelbank pedig — úgy tudjuk — elsőrendű városnak községi kölcsönöket nyújt 435 százalékos kamattal és 94 és fél —

százalékos árfolyamon, a mi mintegy 46 százalékos effektív kamatozásnak felel meg.

Ha csak nem hiszik azok a derék pozsonyi meg győri urak, hogy a magyar állam és Pozsony, vagy Győr város hitele közt a nemzetközi pénzpiac nem lenne ennél a 04—5 százaléknál jóval nagyobb megkülönböztetést, ha a városok adósleveleire nem tennék rá régi, nagy intézetek girójukat? Vagy csak nem hiszik talán, hogy ők kölcsönök elhelyezésénél nagyobb éleslátást tudnának tanusítani, mint Lukács László vagy hogy czimleteiket a külföldön jobban tudnák bevezetni, mint Beck Nándor?

REGENYCSARNOK

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás)

IX.

Telepáthia.

Ketten maradtak újra a halni vágyó jó barátok. A viszontagság ölében nyert ösmerősök, a szenvedésben, csatlakozott osztálytársak kidőlték a sorból elpusztultak megsemmisültek.

A kietlenség országában a vadak taposta földön, egyedül lenni iszonyatos állapot.

Tardos egy magasba nyuló szikla csuason merengve állott meg, szeméit a távol végtelenségbe mélyesztve talán azon gondolkodott, hogy nem jó volna e? innen a szédítő magasságból lerepülni, a melyben csapogó patak fenekére és a legszomorubb drámának utolsó felvonását befejezni, ezzel az utolsó kirohanással.

Fegyverére támaszkodva, zúgó agyának nyomása alatt, nézte tovább a szürke végtelenséget melynek ködfoszlányai között egy csöppnyi remény csillag sem csillagott még.

Babill lentebb egy óriási fa árnya alatt féloldalra dőlve bámulta urának szokatlan magaviseletét. Még soha nem látta ilyen elesüggedettnek . . .

E közben az éjj beállott a tiszta keleti égen felgyuladtak az ég apró mécsesei, és vibrálva az össz fényességet majd nem egy égő testé tömörítve fényes ragyogó fátyollal vonták be az azur kék eget.

A hold teljes nagyságában, a Senegambiai hegyek árnyékából emelkedett ki fenséges méltósággal.

Ugyanakkor, midőn a sápadt tányeru holdvilág elhagyta a szikla hegyesség legmagasabb koronáit is, a földteke másik oldalán, nyugat felé, a civilizált Európa levegő tengerében, egy szokatlan, még talán soha nem látott fényes pont jelent meg, mely, mintha sok száz apróbb csillag, összeolvadásából származott volna.

Ez az új égi test gyorsan futkosni kezdett egymás körül, mintha kergetődztek volna, mintha játszadozva egy milliárd apró csillag, egy pillanatban akarna összezsúkolódzni.

Tardosnak feltűnt a szokatlan új vendék, az utasok által olyan jól ösmert égboltozaton.

Merően nézte azoknak eleven jütékát.

A csillagok gyorsan változtatták helyeiket. Alkottak különböző figurákat, majd kigyó alakjába formálódtak ki, azután egymásfölibe futva egy tornyot látszottak építeni, melynek keresztbe formálódott csúcsa egész a tejutig nyult fel.

Azután ismét összefutottak, mint az apró csirkék az anyakotló hívó szavára.

Tardos kíváncsian nézte a fényes pontok cziczázását.

Kevés szünet után ismét széjjel futottak a csillagocskák.

Elkezdtek össze vissza nyargalászni a többi nagyobb égi testek között, míg egy tisztább lapon hol ritkábbak voltak a ragyogóbb fényes pontok össze futottak.

(Folyt. köv.)

A legjobb arc-
szépitőszert a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitünő toillet szappanok a
Epe-szappan. } o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arezpor három színben, fehér, rózsás és créme 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalevits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguariájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

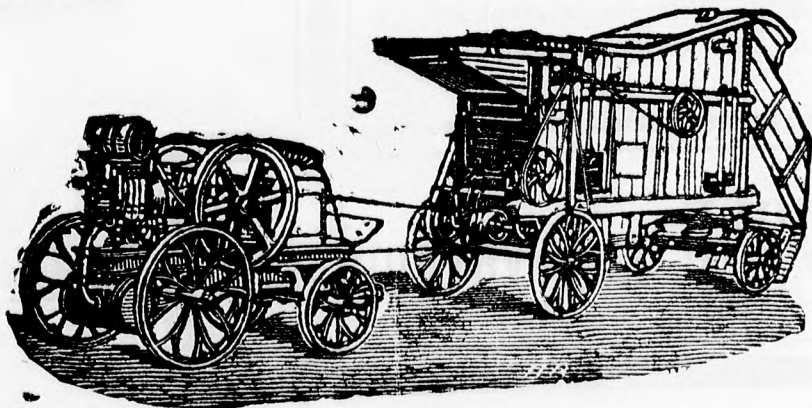
Egy kis tégely ára
70 fillér

„MAYER“ GÉPGYÁR

Vas- és Fémöntőde Részvény-Társaság

Szombathely.

Arjegyzék kívánatra ingyen bérmentve.

Arjegyzék kívánatra ingyen bérmentve.

Gyártunk: Mindenemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kitünő szerkezetű benzinmotorokat 2—30 lóerejéig, stabil alakban különféle ipari czélokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. — Teljes műmálom berendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. — Elvállalunk minden a gépszakmába vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivielét.

Modern berendezésű vas- és fémöntődénk mindenemű vas- és fémöntés nyers és megmunkált állapotban szállít.
Raktár Budapesten, V. Lipót körut 15.

Balkénes iszapfürdő

lithimnos forrása.

Páratlan gyógyhatásu

VESE-, HÓLYAGBAJOK-nál
ÉS KÖSZVÉNYNÉL. o o o

Kénes, nemkülönbén

o ritka gyógyerejű o

MOÓRFÜRDŐI

a legjobb eredménnyel használtatnak csuzos bántalmaknál o o o o és női bajoknál. o o o o

Villanyosfény- és villanyos vízfürdőiben, továbbá hidegviz-gyógyintézetében az

IDEGBAJOSOK ÉS IDÜLT IZZADMÁNYOKBAN

szenvedők találnak o o gyógyulást. o o

Teljes penzió (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 5 koronától feljebb. Munkás sanatoriumban (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 2 koronáért. Egy rekesz lithimnos savanyuviz 25 és fél o o literes üveggel 5 korona. o o o

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánva, Európa legtöbb államában sikeres alkalmazást kap

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos pikkelykútegek, agyrintón orr-recessus, óvar, fagyúg, láb-izadás, fejt- és szakállkopa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrányt az 1897-ét és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappant megrendelésre és az ismételt vásárlás esetén kérésük. Idült bőrbetegségeknél alább ajánjuk a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappant.

A gyengébb kátrányszappan az arcbőr tisztítására szolgál

Berger-féle glicerín-kátrányszappan 25% glicerín tartalommal és lincin kittal. Ára minden fajta csomagolásnál együ 25 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelkedik a Benzoe-szappan a bőr finomítására, borax-szappan a bőrtisztításra, carbol-szappan a bőr tisztítására, humilohéj-szappan és szappanok a bőrtisztításra, valamint a bőrtisztításra szolgáló szappanok. Berger-féle fenyő fürdő-szappan a bőrtisztításra szolgáló szappanok. Berger-féle gyermek-szappan a bőrtisztításra szolgáló szappanok. Berger-féle szappanok a bőrtisztításra szolgáló szappanok.

Berger-féle Potrosulfid-szappan rozs orr, kúta, bőrbetegségek és arcvörösség ellen (70 kr.), az egyik szappan igen hathatós.

Berger-féle kénes tejszappan mitesszer és arcvörösség ellen. Tannin-szappan kátrányszappan helyett.

Berger-féle fog-szappan kőcsöghen s. sz. rendszer fogaknak, s. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legújabb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokból kiemelkedik az arcbőr tisztítására szolgáló szappanok. Berger-féle szappanok a bőrtisztításra szolgáló szappanok. Berger-féle szappanok a bőrtisztításra szolgáló szappanok. Berger-féle szappanok a bőrtisztításra szolgáló szappanok.

Kapható: **Dr. Rothschnek V. Emil, Balázs E.** valamint az ország összes gyógytáiraiban.

Legjobb minőségű, gyorsan száradó

padlómáz

és világhírű

Zacherlin rovarpor

nagyraktára:

Czeglédy és Polgárnál

Naponta friss szedésű

sárga dinnyét

legjobb fajtákból — saját termés.

Készíték legjobb izléssel kötött . .

menyasszonyi és nyoszolyólányi

csokrokat

és alkalmi

koszorukat

legsolidabb árban.

Becses pártfogásért esedezve
kiváló tisztelettel

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debreczen.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomero szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

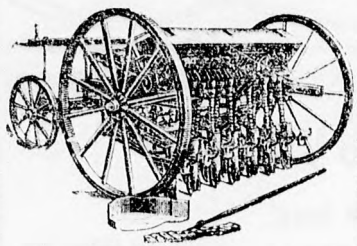
Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők. Aszaló készülékek gyümölcs és szőlő ekék.
főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetezők.

A legjobb **VETŐGÉPEK**

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA” (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, jargányok, gabonarosták, trieurók, ekek, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyartanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek.

Alap. 1872.

BÉCS, III Taborstrasse 71.

880 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

DEBRECZEN.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

könyvnyomdáját,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Csapó-utca 9.

LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.

Telefon 275.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.

==== A papir gyári árban számítatik. ====

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít. Hirdetések a „SZABADSÁG” című politikai napilapban a legolcsóbban számítva közzétetnek.

Telefon 275.